

LIBRIS

We know
books

COORDONATOR

ROMEO COUȚI

LEBĂDA NEAGRĂ DE PE BALATON

Viktor Orbán
și o obsesie asumată

EDITURA
CREATOR
BRAȘOV, 2023

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	7
PARTEA I:	
REȚEAUA DE SUPORT	13
1.1 MILIȚIA PRESEI.....	21
1.2 PROHIBIȚIA EDITORIALĂ	26
PARTEA II:	
NOSTALGIA IMPERIULUI	41
2.1 PRIMUL INTERVIU	45
2.2 AL DOILEA INTERVIU	67
2.3 AL TREILEA INTERVIU.....	88
PARTEA III:	
VINUL MOLDOVENESC ȘI POLITICA UNGARĂ	109
3.1 O RELAȚIE BILATERALĂ CIUDATĂ	114
3.2 DIPLOMAȚIE CU SENS UNIC.....	119
PARTEA IV	
AROGAȚA	129
4.1 PRIMUL REFUZ.....	134
4.2 AL DOILEA REFUZ	138
4.3 BIOGRAFIA UNUI BURSIER SOROS.....	142

PARTEA V:

UN UDMR CAPTIV	147
5.1 CEDAREA DE SUVERANITATE	152
5.2 MANIPULARE ȘI SONDAJE	169

PARTEA VI:

BUCUREȘTI – ABSENT NEMOTIVAT	185
6.1 TRIADA MOSCOVA – CHIȘINĂU – BUDAPESTA	187

PARTEA VII:

A PATRA PUTERE FĂRĂ PUTERE	209
----------------------------------	-----

PARTEA VIII:

UN SHEKEL CU DOUĂ FEȚE	235
------------------------------	-----

PARTEA IX:

PARTIDUL GUVERNAMENTAL AL TRANSILVANIEI ...	267
---	-----

PARTEA X

EUTANASIA UNEI MINORITĂȚI	279
---------------------------------	-----

PARTEA XI:

LEBĂDA NEAGRĂ.....	341
--------------------	-----

ÎN LOC DE ÎNCHEIERE	369
----------------------------------	------------

CUVÂNT ÎNAINTE

20 de ani de parteneriat strategic între România și Ungaria – Ce s-a construit și ce s-a năruit în relația bilaterală

În panoplia de tratate și acorduri care reglementează relațiile politico-diplomatice dintre România și Ungaria există și o Declarație privind cooperarea și parteneriatul strategic româno-ungar pentru Europa în secolul XXI. Documentul este cât se poate de real și autentic și a fost semnat la Budapesta, la 29 noiembrie 2002. Un asemenea acord în relația româno-ungară ar fi trebuit să conducă la construcția unei relații bilaterale de înalt nivel. În cei douăzeci de ani de implementare, trebuia să avem o relație de bună vecinătate în adevăratul sens al cuvântului și, de ce nu, o relație de încredere și prietenie între România și Ungaria.

Cum s-a ajuns la semnarea acestui „parteneriat strategic” româno-ungar?

În relațiile politico-diplomatice de mai bine de o sută de ani dintre România și Ungaria (post-Trianon, 1920), au existat numai două perioade faste de cooperare și încredere, respectiv atunci când lideri din cele două state s-au înțeles și s-au respectat reciproc. O asemenea relație a fost stabilită între liderii comuniști Gheorghe

Gheorghiu-Dej și János Kádár, imediat după evenimentele din Ungaria anului 1956, până la moartea liderului român, în 1965. În acest interval a fost posibilă amenajarea monumentelor funereare ale eroilor români care au luptat pe teritoriul Ungariei în Al Doilea Război Mondial. Și e plină Ungaria de morminte ale ostașilor români care, alături de trupe sovietice, au eliberat această țară de regimul horthysto-fascist și de sub ocupația Germaniei naziste. Amenajările s-au făcut cu concursul autorităților ungare locale, iar la ceremoniile de comemorare a eroilor români participau, cu regularitate, oficialități ale statului ungar. După moartea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej nu a mai continuat o asemenea cooperare. Între János Kádár și Nicolae Ceaușescu a fost o antipatie reciprocă. Niciodată Kádár nu l-a invitat pe Ceaușescu la Budapesta. Au existat întâlniri în plan multilateral. Cei doi au participat la o singură întâlnire oficială, în plan bilateral, organizată la Oradea și Debrecen, în 1977.

Al doilea moment de relație pozitivă între România și Ungaria a fost între 2002 și 2004, în timpul guvernărilor socialiste de la București și Budapesta. Atunci s-au stabilit relații excelente între Adrian Năstase, în calitate de premier al României, și Pèter Medgyessy, prim-ministru al Guvernului Republicii Ungare. În această perioadă s-a vorbit pentru prima dată de o reconciliere româno-ungară și a fost posibilă semnarea Declarației privind cooperarea și parteneriatul strategic româno-ungar pentru Europa în secolul XXI, de către cei doi premieri.

Documentul de „parteneriat strategic” pornește, în preambul, de la Tratatul de înțelegere, cooperare și bună vecinătate între România și Republica Ungară, semnat la Timișoara, la 16 septembrie 1996, și menționează sarcinile ce revin celor două state în angajamentele lor europene și euro-atlantice, în perspectiva integrării lor în UE și NATO, precum și intenția de a dezvolta o nouă relație ca aliați. Acordul este structurat pe trei capitole:

În primul capitol sunt enumerate principiile cooperării în plan bilateral și în cadrul forurilor și organizațiilor internaționale, în care cele două state sunt sau vor deveni membre, acționând împreună pentru stabilitatea în regiunea Europei de Sud-Est, pentru extinderea dialogului regional, cu accent pe Balcani.

Capitolul doi stabilește pentru ambele state obiectivele de cooperare economică, investiții reciproce de capital, colaborarea în domeniul infrastructurii din energie, telecomunicații și transporturi. Părțile se pronunță pentru dezvoltarea cooperării între statele din regiunea Dunării, cu accent pe protecția mediului și administrarea apelor.

Capitolul trei acoperă problematica minorităților naționale – a românilor din Ungaria și a maghiarilor din România, precum și extinderea rețelelor de instituții culturale și educaționale. Părțile se obligă să promoveze libertatea religioasă, inclusiv libera dezvoltare a cultelor aparținând minorităților naționale, dar și luarea de măsuri în privința restituirii sau despăgubirii pentru proprietățile care au aparținut anterior comunităților, bisericilor și altor persoane juridice.

Acest ultim punct s-a aplicat cu asupra de măsură în România, care are o legislație extrem de permisivă în această materie, nu și în Ungaria, care nu a elaborat o legislație de restituire a bunurilor naționalizate de regimul comunist. În Ungaria a existat o singură excepție pentru bunurile imobiliare de folosință religioasă, restituite în baza unei legi din 1993, cu valabilitate limitată la cinci ani.

Am spus mai sus că documentul de „parteneriat strategic” s-a semnat la Budapesta, la 29 noiembrie 2002, într-o atmosferă extrem de deschisă. În următoarele două zile, 30 noiembrie și 1 decembrie, a avut loc în capitala ungară o reuniune internațională pe probleme de mediu și gestionarea apelor, determinată de marile inundații din vara aceluiași an în Europa Centrală, inițiată și

organizată de partea ungară la nivel de premieri. Reuniunea s-a încheiat cu o Declarație comună, semnată de șefii de delegații la 1 decembrie, la prânz. În seara aceleași zile, Ambasada României la Budapesta a organizat recepția de Ziua Națională, la Hotel Kempinski din Piața Ferenc Deák. La recepție au participat atunci cei doi premieri, Adrian Năstase și Pèter Medgyessy, miniștri români și omologii lor ungari, precum și conducerea de atunci a UDMR, în frunte cu Markó Béla. La timpul respectiv, în fața Hotelului Kempinski a fost organizată o amplă demonstrație a formațiunilor ungare de dreapta și extrema dreaptă, la care s-a cerut demisia premierului Pèter Medgyessy. Acestuia i s-a reproșat că, prin participarea la recepția de Ziua Națională a României, legitimează încă o dată Tratatul de la Trianon. Drept urmare, în februarie 2003, într-un discurs în fața Parlamentului despre starea națiunii, Pèter Medgyessy a ținut să mai justifice încă o dată participarea la recepția de Ziua Națională a României, spunând că și reconcilierea franco-germană s-a făcut prin asemenea pași și s-a pronunțat pentru o reală reconciliere ungaro-română după modelul franco-german.

La 1 mai 2004, Ungaria a intrat în Uniunea Europeană. După această dată, în baza acordului de „parteneriat strategic”, autoritățile ungare, dar și opinia publică, au sprijinit România pentru integrarea în UE, proces încheiat la 1 ianuarie 2007. În baza acestui acord, după retragerea lui Pèter Medgyessy și venirea la guvernare a lui Ferenc Gyurcsány, tot socialist, între 2005 și 2007 au fost organizate ședințe de guvern comune, la București, Budapesta, Szeged și Sibiu. Chiar dacă nu s-au rezolvat foarte multe chestiuni în relația bilaterală, faptul că membri ai Guvernelor României și Ungariei s-au întâlnit a contat enorm pentru acea posibilă reconciliere româno-ungară.

Odată cu 2010, prin câștigarea alegerilor în Ungaria de către Alianța Tinerilor Democrați – FiDeSz și liderul acestei formați-

uni, Viktor Orbán, etichetați politic ca fiind de dreapta și extrema dreaptă, s-a pus capăt trendului pozitiv în relațiile României cu Ungaria. Din start, Viktor Orbán, în calitate de premier, a declarat că el nu face ceea ce au făcut socialiștii. De participarea la recepția de Ziua Națională a României nici nu mai putea fi vorba. Mai mult, în 2018, când s-au împlinit 100 de ani de la actul Unirii Transilvaniei cu România (1 Decembrie 1918), ministrul ungar al afacerilor externe, Pèter Szijjártó, a dat o circulară tuturor Ambasadelor Ungariei de pe mapamond, prin care s-a interzis diplomaților maghiari să participe la recepțiile organizate de Ambasadatele României, fapt fără precedent în relațiile internaționale. În consecință, Viktor Orbán nici nu a vrut să mai audă de ședințe comune cu Guvernul României. Dacă, în doi ani, premierii Adrian Năstase și Pèter Medgyessy au avut 13 întâlniri, în bilateral și multilateral, nu știu ca, în 12 ani, Viktor Orbán să fi avut o întâlnire oficială, în bilateral, cu vreunul dintre premierii României! Dar în România a venit frecvent, respectiv în Transilvania, pentru întâlniri cu comunitatea maghiară. A avut și are proiecte de sprijin ale acestei comunități, de la investiții economice, culturale și educaționale, până la înființarea și finanțarea de echipe de fotbal! Interesantă este sublinierea făcută la o conferință de presă comună, din ianuarie 2022, a ministrului de externe din guvernul de la Budapesta, Pèter Szijjártó, cu ministrul sportului din guvernul de la București, Eduard Novák, la care primul a afirmat că „sportul este unul din principalele mijloace de construire și păstrare a identității și a mândriei naționale”, a se înțelege maghiare. Toate, cumulate, nu sunt altceva decât un neo-revizionism de tip hibrid, practicat de autorități ale statului ungar pe teritoriul României.

Faptul că în vizitele sale se întâlnește cu lideri ai UDMR nu cred că asemenea contacte suplinesc autoritățile române, chiar dacă această formațiune (a)politică se află la guvernare în România. Umbrela UDMR îi asigură însă lui Viktor Orbán și colegilor

lui din FiDeSz liniștea și securitatea, la fel și totala lipsă de reacție a autorităților române la declarațiile și provocările lor. Nici chiar declarațiile rasiste și antieuropene ale lui Viktor Orbán la 23 iulie 2022, la Băile Tușnad, nu au deranjat autoritățile române.

Interesant că la o întâlnire a miniștrilor de externe, român și ungar, premergătoare „Școlii de vară” maghiare de la Băile Tușnad din 2022, dl. Bogdan Aurescu a solicitat ca, în baza acordului de „parteneriat strategic” româno-ungar, personalitățile ungare prezente să nu se refere la România. Da, în discursul său, dl. Viktor Orbán nu s-a referit la România, dar s-a referit la Transilvania. În finalul expozeului domniei sale, s-a subliniat expres că: „Ungaria are ambiții comunitare, chiar naționale. Are ambiții naționale, chiar europene. De aceea, în perioada dificilă care urmează, pentru a ne păstra ambițiile naționale, trebuie să rămânem uniți. Patria trebuie să rămână unită, iar Transilvania și celelalte zone locuite de maghiarii din Bazinul Carpatic trebuie să rămână unite”.

Trebuie totuși să cunoști puțină istorie pentru a înțelege acest mesaj, pentru a identifica acea „patrie” nenumită, la care și Transilvania trebuie să rămână unită.

Această dorință de unificare națională maghiară, clar exprimată de premierul ungar în timpul pelerinajului politic de la Tușnad/Balványos, este o readucere în actualitate a revizionismului ungar de sorginte horthystă.

Nu pot decât să mă asociez aprecierii d-lui. Bedros Horașan-gian că pentru cei 25.000 de turiști care au participat în acest an la Tușnad/ Balványos, „au fost zile de relaxare și îndoctrinare” („Între Budapesta, 1956 și Băile Tușnad, 2022”, în Observator Cultural, nr. 1.120/3-9 august 2022).

Dr. Alexandru Ghișa

PARTEA**I****REȚEAUA DE SUPORT**

„TVR practică cenzura de sorginte totalitară. A doua parte a emisiunii nici nu a mai văzut-o nimeni. De unde apare această atitudine? Răspunsul meu este unul singur – din Ungaria. Pentru că în această țară se practică cenzura din 2010 – liderul suprem nu poate fi criticat.” (scrisoare deschisă adresată de istoricul și diplomatul Alexandru Ghișa conducerii TVR, în semn de protest față de cenzurarea abuzivă emisiunii despre Viktor Orbán, la care a participat în calitate de invitat)

JURNAL DE REPORTER

Mi-am început cariera la Radio Cluj, în 1991, ca reporter. A fost o perioadă plină de romantism și efervescență pentru presă, dar mai ales pentru noi, tinerii jurnaliști de atunci. Am fost reporter , prezentator de știri, moderator de emisiuni politice și în final m-am specializat pe anchete de televiziune, în calitate de jurnalist la TVR Cluj. Subiectele delicate legate de Transilvania, această regiune fascinantă din toate punctele de vedere, mi-au captat atenția imediat după Evenimentele de la Tg. Mureș. Cred că acest dramatic moment din istoria postdecembristă a rupt iremediabil ceva între românii și maghiarii din Transilvania. Legăturile dintre cele două comunități s-au reluat în timp cu multă precauție și rezervă, dar nu au mai fost niciodată aceleași. Simt și acum că o barieră invizibilă ne separă în continuare, chiar dacă acest lucru este bine mascat de ambele părți. Cred ca sunt răni care încă nu s-au închis.

Subiecte tabu

Am aflat repede după 1990 că în România postdecembristă există subiecte de presă importante, considerate tabu, chiar interzise. Acestea au fost prezentate de presă prudent, din complezență față de opinia publică sau pur și simplu trecute cu vederea. Aveam senzația că, deși se discută mult despre Evenimentele de la Tg. Mureș din martie 1990,

acestea au fost plasate ani de zile în același registru. O tentativă de a realiza un reportaj pe această temă în acei ani a fost repede descurajată de șefii mei, în primul rând. Lipsa de experiență din perioada de început a carierei mele de jurnalist, dar mai ales de reținerea cu care era privită ideea de către comunitatea maghiară și, trebuie să recunosc, și înverșunarea manifestată de românii implicați în acele evenimente m-au îndepărtat de această idee. Orice abordare, oricât de echilibrată se dorea, te situa într-o tabără sau în alta. Mulți considerau că se redeschide o rană adâncă și nu era cazul. Deja sunt păreri care susțin că subiectul nu mai e de interes pentru opinia publică. Alții spun că încă e prea devreme să aflăm adevărul sau că orice discuție pe această temă e inutilă.

Spioni și gloata isterizată

La începutul primăverii anului 2022, câteva știri de presă semnalau boicotarea difuzării în librării și la chioșcuri a unei cărți intitulată „Zori însângerate”, un volum constituit pe baza documentelor din arhiva CNSAS, care își propunea să lămurească măcar o parte din ceea ce au fost conflictele interetnice de la Tg. Mureș, petrecute în România în perioada 1989–1990.

Volumul era semnat de doi intelectuali marcați: Tudor Păcuraru – filolog, absolvent al Universității București, șef de promoție pe țară al Facultății de Limbi și Literaturi Străine, seria 1983, fost ofițer SRI în perioada 1996–2016, și Florian Bichir – doctor în științe politice, în teologie, conferențiar universitar în cadrul Universității Naționale de Apărare, fost membru al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, autor al numeroase volume cu teme istorice. Tema cărții și prestigiul autorilor, precum și faptul că se încerca obstrucționarea difuzării erau argumente suficiente pentru a lua în calcul o discuție cu autorii cărții „Zori însângerate” în cadrul unei emisiuni pe care o realizam. Cartea este compusă în mare parte din documente de arhivă. Lectura mi-a confirmat ceea ce doar intuiam în privința evenimentelor

de la Tg Mureș: a fost o complexă operațiune, cu participare maghiară și sovietică. Mi-a mai atras atenția o notă de pe prima pagină în care semnatarii anunțau că dedică volumul „ofițerilor români, contraspioni și antiteroriști care, năpăstuiți de propriul guvern, au ales să-și facă datoria față de Patrie cum au putut mai bine, sub huiduielile gloatei isterizate”. Suna interesant și cred că au mai rămas lucruri importante de spus. Poate într-o ediție viitoare, revizuită și îmbunătățită.

Fake-news pe model sovietic

Abordarea nouă a acelor evenimente făcea ca volumul celor doi să devină un subiect de presă de interes. Am realizat două ediții din emisiunea pe care o moderam: „Reporter special – fake news, pandemia din umbră”. În cele aproximativ 50 de minute, invitații au prezentat în premieră, pe bază de documente, informații despre planul Ungariei din anii '90 de a obține un control în Transilvania, de a provoca o stare de fapt care să necesite, în acea perioadă tulbură, prezența unor trupe internaționale de menținere a păcii în regiune. Nu voi insista asupra acestor aspecte, dar vă recomand să citiți cartea sau să urmăriți emisiunile pe canalul YouTube.

Discuția cu cei doi interlocutori prezenți prin intermediul platformelor on line în platoul TVR Cluj nu a fost ușoară. Era un subiect legat de un conflict interetnic sângeros și violent petrecut în România anilor 90, într-o perioadă tulbură. Discuția despre carte a fost o premieră la TVR prin unghiul de abordare: școala sovietică de Fake news și specificul școlii comuniste ungare de Fake-news, totul pentru atingerea unor obiective în Transilvania. Am căutat să obțin de la cei doi invitați răspunsuri la întrebări incomode: au fost evenimentele de la Tg. Mureș o operațiune de intoxicare și manipulare derulată de servicii secrete sovietice și maghiare, pentru separarea într-o formă sau alta a Transilvaniei de România? S-a încercat iugoslavizarea României? Sau kosovizarea? Evenimentele de la Tg. Mureș au lăsat o rană adâncă atât

în cadrul comunității maghiare, cât și în rândul celei române. Și totuși conflictul nu s-a extins. De ce? A fost coincidentă, noroc sau cineva a jucat inteligent?

Ofensiva Budapestei

Astfel l-am cunoscut pe colonelul SRI în rezervă, Tudor Păcuraru, un intelectual plin de umor, tipic ardelenesc, cu origini în Bistrița Năsăud, care a și devenit unul din contributorii importanți ai acestei cărți. Este un analist de intelligence bine informat, ceea ce este fresc, doar a lucrat într-un serviciu secret. Are o tehnică bine pusă la punct de a așeza informațiile într-o înșiruire clară, pe care o transformă într-o analiză pertinentă, cu concluzii logice. O sursă ideală pentru orice jurnalist pasionat de subiecte mai delicate și care are nevoie de un partener de platou bine pregătit și informat.

Eram în anul în care Viktor Orbán câștigase din nou alegerile, iar la Budapesta tocmai fusese învestit un nou președinte, o femeie: Katalin Novák, care din primele zile a părut că va schimba paradigma relației dintre România și Ungaria.

Noul context din Ungaria era interesant și pentru România, așa că am hotărât să inițiez o serie de emisiuni pe o temă generoasă și incitantă: Viktor Orbán și controlul Transilvaniei. M-am gândit să aleg invitații astfel încât să acopăr o plajă largă de discuții: un analist de intelligence, un diplomat cu expertiză pe Ungaria și un analist de politică externă. M-am oprit asupra lui Tudor Păcuraru, ale cărui analize din EVZ erau pertinente, fiind un editoralist citit și urmărit pe toate canalele de știri, la Alexandru Ghișa istoric și diplomat, un foarte bun cunoscător al mediului politic din Ungaria și un fin analist al regimului Viktor Orbán. Cel de-al treilea era, de asemenea, o personalitate în domeniu, un excelent analist de politică externă, profesorul universitar Dan Dungaciu, directorul ISPRI din cadrul Academiei Române. I-am citit analizele LARICS despre Republica Moldova, Ungaria și regimul

lui Orbán. Erau bine documentate, venea cu puncte de vedere noi, nu prea prezente în spațiul public românesc, probabil pentru că erau destul de critice și la adresa decidenților de la București. Eram convins că prezența celor trei va ridica nivelul de interes și calitatea editorială a emisiunii. Cu o condiție însă: să formulez un set de întrebări care să provoace invitații.

Libertatea de expresie simulată prin cenzură

După documentarea de rigoare am convenit că vom aborda următoarele teme: 1. A ajuns statul maghiar să suplinească ceea ce statul român nu face pentru minoritatea maghiară din Transilvania? 2. De ce 95% dintre ungurii ardeleni pun accentul pe atașamentul față de Transilvania și doar 10% dintre ei consideră că România este patria lor? 3. Este Viktor Orbán agent al serviciilor secrete ruse? 4. Unde este Bucureștiul în relația cu Budapesta?

Întâlnirea din platoul TVR Cluj, unde am făcut înregistrarea cu Tudor Păcuraru și Alexandru Ghișa, a decurs bine. La fel și discuția purtată cu profesorul Dan Dungaciu, cu care am făcut separat o altă înregistrare. S-au făcut analize pertinente, cu argumente care au conturat profilul unui Viktor Orbán apropiat de Rusia, cu discurs de eurosceptic, un controversat produs politic, suspectat de presa independentă din Ungaria sau de cea internațională de legături cu securitatea maghiară, KGB-ul sovietic și mafia rusă. La finalul emisiunii, concluzia lui Alexandru Ghișa și a lui Tudor Păcuraru a fost că strategia Budapestei față de România continuă să fie în afara unei relații bilaterale normale și care în timp s-a transformat, sub comanda premierului ungar, într-o adevărată obsesie pentru Transilvania. Emisiunile au fost înregistrate pentru o difuzare ulterioară pe canalul TVR Cluj și TVR 3. La scurt timp, mi-au parvenit informații de la București că înregistrările realizate nu vor fi difuzate, fiind evaluate ca lipsite de profesionalism. Înainte cu o zi

de difuzare, era parcă sâmbătă, printr-un email am fost anunțat că emisiunea nu va intra pe post. Decizia și-a asumat-o Laura Pașca, semnatară adresei. Ea era și producătorul executiv al TVR Cluj, adică șefa mea, numită în urma unei „algoritmii politice locale”. Cred însă că directiva a venit de la „centru”. Cunoscut mecanismele interne din televiziunea publică și nu mă îndoiesc că hotărârea s-a luat la cel mai înalt nivel, din motive care nici până în ziua de azi nu-mi sunt foarte clare.

1.1 MILIȚIA PRESEI

„Vă precizez că, prin difuzarea acestei emisiuni, în forma actuală, TVR Cluj ar risca să fie din nou amendată de CNA pentru lipsa informării corecte a telespectatorilor și pentru imparțialitate.” (decizia producătorului executiv TVR Cluj, Laura Pașca, de a interzice difuzarea unei emisiuni la TVR Cluj despre Viktor Orbán și Transilvania)

Decizia de oprire de la difuzare a emisiunii despre Viktor Orbán:

Bună ziua,

În urma vizionării emisiunii Reporter Special, propusă spre difuzare în data de 4 iunie, vă precizez următoarele:

1. Minutul 1,20 – „95% dintre ungurii ardeleni pun accentul pe atașamentul față de Transilvania și doar 10% dintre ei consideră că România nu este patria lor”. – Vă rog să precizați sursa acestei informații
2. Minutul 10,50 – „Marșul forțat al Budapestei, sub comanda lui Viktor Orbán în Transilvania, se face cu mult zgomot și include achiziții de terenuri agricole, imobile, companii, donații în domeniul sanitar, universități, și chiar echipe de fotbal” – Trebuie prezentate documente, dovezi în acest sens
3. Minutul 11,40 – „o serie de straturi ale populației ungare din Transilvania au ajuns la concluzia că nu este de trăit în România” – Conform cărei statistici?

4. Minutul 14,43 – „Dânsul, odată ajuns la guvernare, când ar trebui să-și schimbe atitudinea ... pune paie pe foc ... și exact asta încearcă și în Transilvania” – Explicați despre ce este vorba. Din nou, lipsesc argumente și dovezi care să susțină aceste afirmații.
5. La întrebarea dumneavoastră (minutul 24) „Există suspiciuni că ar fi un produs de servicii secrete din Ungaria și Rusia. Putem să spunem că are și Ungaria un Petrov al ei?”- Nu aduceți nicio dovadă de unde există aceste suspiciuni, faceți o afirmație care nu este susținută de dumneavoastră cu niciun argument.
6. Minutul 26,09 – „Defecțiunea domnului Orbán tocmai ne dă prilejul să punem în discuție o asemenea structură” – despre ce defecțiune este vorba? Domnul Tudor Păcuraru nu aduce lămuriri în acest sens și nici nu i-au fost solicitate de către dumneavoastră.
7. Minutul 26,39 – „Există știri de presă care, nu au fost negate, că liderii Uniunii Europene nici nu mai discută chestiuni sensibile de față cu dânsul (Viktor Orbán), fiindcă știu că acestea ajung la Moscova” – În urma acestor afirmații care nu sunt susținute de documente, sau probate de dumneavoastră sau interlocutorul dumneavoastră (col SRI (r) Tudor Păcuraru), se trage concluzia că Viktor Orbán, premier în exercițiu al Ungariei, este un agent KGB. La aceste afirmații, dumneavoastră, în calitate de moderator al emisiunii, ar fi trebuit să întrerupeți interlocutorul pentru a-l determina să aducă dovezi punctuale în sensul celor afirmate, nu doar materialele de presă invocate de dânsul.
8. Minutul 31,20 – „Dânsul ar putea să acționeze sub presiunea existenței unor materiale compromițătoare la

Moscova în ceea ce-l privește pe Viktor Orbán” – Sunt presupuneri care nu sunt susținute de nicio dovadă.

9. Minutul 32,50 – „Analiștii susțin că ar fi un concept de tip rusesc”. În acest timp, în cadru apare prompterul pe care este scrisă următoarea afirmație „Analiștii susțin că ar fi un concept de tip rusesc pentru subminarea unității Uniunii Europene”.
10. Minutul 33,04 – „Un diplomat cu experiență afirmă că Ungaria este factor de risc pentru securitatea României” – Despre cine este vorba și pe ce se bazează când face astfel de afirmații?

Vă precizez că, prin difuzarea acestei emisiuni, în forma actuală, TVR Cluj ar risca să fie din nou amendată de CNA pentru lipsa informării corecte a telespectatorilor și pentru imparțialitate.

În luna februarie v-a fost refuzată o emisiune spre difuzare de către canalul TVR3. Motivele au fost aceleași: lipsa de dovezi la afirmațiile interlocutorului și încălcarea prevederilor CNA referitoare la respectarea informării corecte a publicului.

Vă rog să țineți cont de recomandările făcute pentru a putea difuza emisiunea într-o formă Jurnalistică corectă.

Mulțumesc!

Laura Pașca

JURNAL DE REPORTER

Derivă, haos și obiceiuri vechi

După cenzura emisiunii despre Viktor Orbán au urmat câteva săptămâni de scandal public. Presa a prezentat pe larg subiectul. Cum era de așteptat, șefii de la București care aveau obligația să lămurească o situație gravă de posibilă îngrădire a libertății de exprimare pe postul public de televiziune s-au ascuns în spatele procedurilor care, de regulă, îngroapă scandaluri de acest fel. Sindicatul a făcut o notă de protest către șeful TVR care a mutat scandalul la Comisia de etică și arbitraj din TVR, locul unde se îngroapă cam toate situațiile de acest fel. A trecut aproape un an și această comisie nu a prezentat niciun punct de vedere. Nu era o premieră pentru televiziunea publică acest tip de cenzură brutală. Îmi aduc aminte de un caz de o gravitate fără margini, care evident s-a mușamalizat. La ordinul președintelui director general al TVR de atunci s-a întrerupt difuzarea la minutul 18, printr-un calup de publicitate, a unui reportaj documentar realizat de o binecunoscută jurnalistă. Materialul nu s-a reluat niciodată, iar scandalul s-a stins repede, probabil cu complicități politice. Revenind la cazul meu, eram jenat de faptul că cei doi invitați ai emisiunii nu înțelegeau ce se întâmplă și unde au greșit, iar eu nu le puteam oferi nicio explicație. Era o situație prin care personalități publice care au participat la o

emisiune, cu expertiză pe tema discutată, au fost puse, printr-un scandal public, într-o postură jenantă, de o decizie managerială discutabilă. Gestionarea scandalului s-a făcut în cheia clasică: câinii latră, adică presa scrie, și caravana trece, adică conducerea TVR își vede de treabă. Ceea ce s-a și întâmplat. După ce au analizat așa zisele argumente care au determinat cenzurarea emisiunilor și au înțeles ce se întâmplă, Alexandru Ghișa și Tudor Păcuraru s-au hotărât să-și folosească dreptul de a protesta public printr-o scrisoare deschisă adresată conducerii TVR. Gestul lor a rămas fără nicio reacție din partea celor care în acea perioadă administrau instituția.